

Nr.8512 / 11.04.2025

Politici publice pentru învățarea pe tot parcursul vieții și educația adulților în învățământul preuniversitar liceal seral

I. Introducere

Această strategie are ca scop reorganizarea învățământului preuniversitar liceal seral pentru a-l face mai atractiv, accesibil și eficient pentru adulții care doresc să-și continue studiile. Prin adaptarea programului educațional la nevoile elevilor adulți, **urmărim creșterea ratei de participare și finalizare a studiilor, asigurând o integrare mai ușoară pe piața muncii și o dezvoltare profesională continuă.**

Agenda europeană pentru învățarea adulților subliniază necesitatea creșterii participării la învățarea adulților de toate tipurile (învățare formală, non-formală și informală), fie pentru a dobândi noi competențe profesionale, pentru cetățenie activă, fie pentru dezvoltare și împlinire personală. În acest context, educația non-profesională a adulților reprezintă educația adulților atât ca politică socială, cât și ca mișcare socială și cuprinde activitățile de învățare ale adulților – învățare formală și non-formală care trebuie să fie direct legate de piața muncii.

Conform Monitorului Educației și Formării 2024, ultimul dintre parametrii-cheie ai UE referitor la participarea adulților la învățare scoate în evidență un indicator unde România înregistrează rezultate sub media europeană. Țara noastră se situează pe antepenultimul loc la nivel UE, depășind doar Bulgaria și Grecia la capitolul participării adulților la activități de învățare (categoria de vârstă 25-64 de ani).

Potrivit celor mai noi date, în România doar 19,1% din populația încadrată în această categorie de vârstă participa la învățare, de două ori mai puțin decât media europeană 39,5%) și departe de obiectivul de 47% stabilit la nivel UE pentru 2025.

Motivația adulților pentru implicarea în activități de învățare este corelată cu politicile publice care trebuie să creeze cadrele necesare – legislativ, administrativ, financiar, instituțional, de învățare, informațional, al calificărilor, al asigurării creșterii calității și cantității educației.

II. Context și Justificare

- Scăderea constantă a prezenței în învățământul seral, cauzată de lipsa de flexibilitate și adaptabilitate a sistemului;
- Dificultatea concilierii programului educațional cu responsabilitățile profesionale și familiale ale elevilor adulți;

INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN TIMIȘ

Str. Dr. Liviu Gabor nr. 1, 300004, Timișoara,
Tel +40 (0)256 305799, Fax2mail +40 (0)371 627683
registratura@isjtm.ro, www.isj.tm.edu.ro
Operator de date cu caracter personal nr.18818

**MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII**

- Necesitatea unui sistem modern, care să includă metode de învățare digitală, hibridă și recunoașterea competențelor dobândite anterior;
- Existența unor prevederi legale (cuprinse în Legea învățământului preuniversitar nr. 198 din 2023 cu modificările și completările ulterioare) care permit adaptarea învățământului pentru adulți, dar care necesită optimizare pentru eficiență sporită;
- Marea majoritate a elevilor înscriși la seral sunt adulți încadrați în câmpul muncii, susținători de familie;
- Legislația în vigoare nu prevede o altă limită a absențelor pentru acești elevi, ei supunându-se aceluiași reglementări legale ca și elevii de la cursurile de zi;
- S-a constatat pe parcursul anilor că majoritatea elevilor de la seral doresc să obțină o diplomă de absolvent de liceu pentru a-și păstra locul de muncă, pentru a promova în carieră prin obținerea nivelului 4 de calificare profesională sau pentru a putea să își deschidă o afacere și nu pentru a promova Examenul Național de Bacalaureat (foarte puțini participă la examen);
- Condițiile legale de frecvență impuse, corelate cu păstrarea locului de muncă conduc la un număr mare de absențe și implicit la situații de abandon a completării studiilor;
- Ținând cont de ***principiul dreptului la completarea studiilor*** și de ***învățare pe tot parcursul vieții***, învățământul ar trebui să vină în întâmpinarea celor care doresc continuarea studiilor prin ***moduri/forme de organizare flexibile ale învățământului seral*** se propun în urma analizării cauzelor și studiilor efectuate următoarele strategii descrise la punctul IV.

1. Principii de bază ale educației adulților

- Flexibilitate prin programe adaptate nevoilor adulților, cu orar accesibil;
- Accesibilitate prin reducerea barierelor financiare, logistice și tehnologice;
- Recunoașterea învățării anterioare prin validarea competențelor dobândite prin muncă și experiență, factor cheie în toate programele de formare a adulților;
- Integrarea tehnologiei – folosirea cursurilor online și a resurselor digitale.

2. Finanțare și stimulente pentru participare

- Subvenționarea cursurilor serale;
- Acordarea de burse pentru adulții cu venituri reduse;
- Parteneriate cu angajatorii pentru susținerea educației angajaților;
- Deduceri fiscale pentru cei care urmează programe educaționale.

INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN TIMIȘ

Str. Dr. Liviu Gabor nr. 1, 300004, Timișoara,
Tel +40 (0)256 305799, Fax2mail +40 (0)371 627683
registratura@isjtm.ro , www.isj.tm.edu.ro
Operator de date cu caracter personal nr.18818

**MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII**

3. Sprijin pentru învățarea continuă

- Centre de consiliere și orientare pentru adulți;
- Platforme digitale cu acces gratuit la cursuri și materiale educaționale;
- Programe speciale/proiecte pentru categorii vulnerabile (șomeri, persoane din mediul rural);
- Parteneriate cu AJOFM-ul la nivel județean.

4. Exemple de bune practici în alte țări

- Germania – sistem de învățare duală (cursuri + practică) și program accesibil de seară dezvoltat pentru susținerea educației;
- Finlanda – programe gratuite pentru educația adulților și posibilitatea de a urma liceul la orice vârstă;
- Franța – sistem de validare a învățării experiențiale (VAE), unde experiența profesională poate fi echivalată cu studii.

III. Obiectivele strategiei

- Creșterea participării și a gradului de finalizare a studiilor liceale serale;
- Implementarea unui sistem flexibil, adaptat nevoilor de formare a adulților, care să permită combinarea activităților de învățare cu obligațiile profesionale și personale ale elevilor;
- Integrarea unor metode moderne de predare, inclusiv învățarea on line sincron și asincron și utilizarea platformelor educaționale digitale;
- Dezvoltarea unui cadru legislativ și instituțional care să sprijine educația adulților pe tot parcursul vieții.

IV. Propuneri generale

- Orar flexibil: Organizarea cursurilor în sesiuni în a doua parte a zilei, weekend sau module intensive, adaptate nevoilor elevilor;
- Sistem hibrid: Alternanța dintre cursuri fizice și online, utilizând o platformă educațională dedicată, cu acces la resurse digitale, sesiuni interactive;
- Recunoașterea competențelor: Evaluarea și echivalarea competențelor profesionale dobândite prin experiență, printr-un sistem transparent de acreditare;
- Educație personalizată: Tutoriat și consiliere educațională pentru fiecare elev, pentru a sprijini finalizarea studiilor și integrarea profesională;

INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN TIMIȘ

Str. Dr. Liviu Gabor nr. 1, 300004, Timișoara,
Tel +40 (0)256 305799, Fax2mail +40 (0)371 627683
registratura@isjtm.ro, www.isj.tm.edu.ro
Operator de date cu caracter personal nr.18818

**MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII**

- Parteneriate cu angajatorii: Implicarea mediului de afaceri în susținerea educației continue a angajaților, prin facilități de timp și finanțare a studiilor;
- Educație interactivă – parcurgerea programelor școlare combinată cu experiență practică în domeniul de muncă.

V. Implementarea, organizarea și utilizarea resurselor necesare

- Crearea unei platforme online pentru învățarea la distanță, dotată cu materiale interactive, cursuri video și evaluări online;
- Formarea profesorilor pentru utilizarea metodelor digitale și hibride, prin programe de dezvoltare profesională continuă;
- Finanțări pentru echipamente digitale destinate elevilor și profesorilor, pentru a reduce decalajul tehnologic susținute de unitatea de învățământ prin proiecte cu finanțare externă bugetului de stat;
- Colaborare cu instituții locale, companii și ONG-uri pentru promovarea învățării continue și sprijinirea adulților care doresc să finalizeze studiile;
- Reglementări clare, prin elaborarea metodologiilor specifice, pentru adaptarea cadrului legislativ la noile modele de învățământ, incluzând ajustări în Legea 198/2023 cu completările și modificările ulterioare.

a. Organizarea programelor educaționale

- **Articolul 17 din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023**, cu modificările și completările ulterioare, stabilește formele de organizare a învățământului preuniversitar, incluzând învățământul cu frecvență – zi, învățământul cu frecvență – seral și învățământul cu frecvență redusă, astfel:

„(1) Formele de organizare a învățământului preuniversitar sunt: învățământ cu frecvență zi, învățământ cu frecvență seral și învățământ cu frecvență redusă. Frecvența se referă la prezența în spațiul școlar.

(2) Învățământul obligatoriu este învățământ cu frecvență. Pentru persoanele care au depășit cu mai mult de 3 ani vârsta clasei în învățământul primar, cu mai mult de 4 ani vârsta clasei în învățământul gimnazial, respectiv cu mai mult de 5 ani vârsta clasei în învățământul liceal, învățământul obligatoriu se poate organiza și în forma de învățământ cu frecvență redusă, în conformitate cu prevederile metodologiei aprobate prin ordin al ministrului educației sau prin programul „A doua șansă“.”

- **Pentru a adapta prevederile acestui articol la realitățile actuale și pentru a încuraja participarea adulților la educație, propunem următoarea reformulare:**

Articolul 17 – Forme de organizare a învățământului preuniversitar

Învățământul preuniversitar se organizează în următoarele forme:

- Învățământ cu frecvență – zi: destinat elevilor care urmează cursurile în mod obișnuit, conform programului zilnic.
- **Învățământ cu frecvență – seral: destinat persoanelor care, din motive personale, familiale sau profesionale, nu pot participa la cursurile de zi. Programul este flexibil și adaptat, pentru a permite desfășurarea activităților educaționale în a doua parte a zilei, completate de activități de învățare individuală și online cu respectarea programelor școlare în vigoare pentru fiecare nivel de clasă, cu aplicarea planurilor cadru pentru fiecare disciplină de studiu.**
- Învățământ cu frecvență redusă: destinat celor care nu pot participa zilnic la cursuri; implică sesiuni periodice de instruire față în față, completate de activități de învățare individuală sau online.

Pentru clasele din învățământul liceal - filiera tehnologică, forma de învățământ seral, cu excepția claselor a XIII-a, se respectă numărul de săptămâni de cursuri stabilit prin planurile-cadru de învățământ în vigoare cu posibilitatea organizării cursurilor combinate după modelul hibrid.

Pentru a facilita accesul la educație al adulților și al celor care lucrează, unitățile de învățământ pot implementa:

- Programe hibride: combinarea cursurilor față în față cu cele online, oferind flexibilitate în procesul de învățare;
- Orar adaptat: organizarea cursurilor în afara programului de lucru obișnuit, inclusiv în weekend online asincron, pentru a acomoda nevoile cursanților;
- Recunoașterea învățării anterioare: evaluarea și echivalarea competențelor dobândite în contexte non-formale sau informale, pentru a reduce durata programului educațional.

Ministerul Educației și Cercetării va elabora metodologii specifice pentru implementarea acestei forme de învățământ, asigurând calitatea și relevanța procesului educațional.

Această reformă urmărește să ofere un cadru legal flexibil și adaptat nevoilor actuale, încurajând participarea la educație a tuturor persoanelor indiferent de categoria de vârstă și profesională.

În metodologia de funcționare a acestei forme de învățământ este necesară includerea unei prevederi care să permită organizarea activității didactice în format hibrid. Cursurile față în față pentru aprofundare și evaluare să reprezinte 25-35% din orele alocate disciplinelor din toate ariile

curriculare cu excepția stagiilor de pregătire practică, iar cursurile on-line 65-75%, cursuri, care pot fi organizate pe platforme de e-learning sincron și asincron care dispun de un sistem de management al învățării (LMS - Learning Management System) capabil să asigure:

- resurse educaționale corelate cu conținuturile programelor în vigoare;
- administrarea cursurilor;
- instrumente de colaborare;
- instrumente pentru urmărirea progresului elevilor;
- motoare de evaluare.

Elevii care lucrează în domeniul pentru care se formează, pot dobândi la locul de muncă rezultatele învățării specificate în standardul de pregătire profesională și curriculum. Din acest motiv, propunem ca activitatea lor la locul de muncă **să poată fi asimilată ca stagiul de pregătire practică**, cu condiția ca evaluarea și validarea obținerii rezultatelor învățării vizate de modulele respective să se realizeze prin probe practice și probe orale asociate, urmărind lista de teme propuse în curriculum-ul calificării, respectiv modelul de grilă recomandat în standardul de pregătire profesională. Pentru elevii care nu lucrează în domeniu sau care nu pot dobândi rezultatele învățării specificate în SPP și curriculum, se vor organiza stagii de pregătire practică după modelul tradițional.

➤ **Propuneri privind reorganizarea învățământului seral**

Se iau în considerare planurile cadru în vigoare pentru învățământul seral și un număr total de 36 de săptămâni conform structurii anului școlar 2025-2026:

1. **Clasa a IX-a** – 36 săptămâni - 23 ore/săptămână - nu au prevăzute **Stagii de pregătire practică**

- ✓ 26 săptămâni de cursuri online: 13 săptămâni sincron conform orarului/ 13 săptămâni asincron
- ✓ 10 săptămâni – 2 săptămâni/ modul prezentă fizică pentru aprofundare și evaluare
- 27,78% -prezență fizică + 36,11% - online sincron = 63,89% *_CURSURI FACE TO FACE*
- 36,11%- *ONLINE ASINCRON*

2. **Clasa a X-a** – 36 săptămâni - 19 ore/săptămână- nu au prevăzute **Stagii de pregătire practică**

- ✓ 26 săptămâni cursuri online: 13 săptămâni sincron conform orarului/ 13 săptămâni asincron

INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN TIMIȘ

Str. Dr. Liviu Gabor nr. 1, 300004, Timișoara,
Tel +40 (0)256 305799, Fax2mail +40 (0)371 627683
registratura@isjtm.ro, www.isj.tm.edu.ro
Operator de date cu caracter personal nr.18818

**MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII**

- ✓ 10 săptămâni – 2 săptămâni/ modul prezență fizică pentru aprofundare și evaluare

- 27,78% -prezență fizica + 36,11% - online sincron = 63,88%_CURSURI FACE TO FACE
- 36,11%- ONLINE ASINCRON

3. Clasa a XI-a – 32 săptămâni - nu au prevăzute *Stagii de pregătire practică*

Cele 32 de săptămâni sunt separate astfel:

a. Finalizarea ciclului inferior al liceului

- ✓ **14 săptămâni**-17 ore /săptămână – Modulul 1+ Modulul 2 — 10 săptămâni cursuri online: 5 săptămâni sincron conform orarului/ 5 săptămâni asincron
- ✓ 4 săptămâni – 2 săptămâni/ modul prezență fizică pentru aprofundare și evaluare

b. Începerea ciclului superior al liceului

- ✓ **18 săptămâni** -24 ore/săptămână– Modulul 3+ Modulul 4+Modulul 5 – 12 săptămâni cursuri online: 6 săptămâni sincron conform orarului/ 6 săptămâni asincron
- ✓ 6 săptămâni – 2 săptămâni/ modul prezentă fizică pentru aprofundare și evaluare
- 31.25% -prezență fizica + 34,38% - online sincron = 65,63%_CURSURI FACE TO FACE
- 34,37%- ONLINE ASINCRON

4. Clasa a XII-a – 32 săptămâni cursuri - 25ore/ săptămână + 4 săptămâni_ *Stagii de pregătire practică comasată*

- ✓ **22 săptămâni** - 25 ore /săptămână – cursuri online- 11 săptămâni sincron conform orarului/ 11 săptămâni asincron.
- ✓ **10 săptămâni** – 2 săptămâni/ modul prezență fizică pentru aprofundare și evaluare
- ✓ 4 săptămâni – Stagii de practică comasată cu prezență fizică, astfel:

a. Elevilor care lucrează în domeniul pregătirii de bază să li se recunoască pregătirea practică pe baza unei adeverințe de la locul de muncă;

b. Elevii care lucrează în alte domenii fie fac practică în atelierele școală, fie semnează contract cu un agent economic în domeniul pregătirii de baza. Se pot lua în considerare contractele de parteneriat și de practică de la clasele de liceu zi.

INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN TIMIȘ

Str. Dr. Liviu Gabor nr. 1, 300004, Timișoara,
Tel +40 (0)256 305799, Fax2mail +40 (0)371 627683
registratura@isjtm.ro, www.isj.tm.edu.ro
Operator de date cu caracter personal nr.18818

**MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII**

- 31.25% -prezență fizică + 34,38% - online sincron = 65,63%_CURSURI FACE TO FACE
- 34,37%- ONLINE ASINCRON

5. Clasa a XIII-a – 29 săptămâni cursuri - 25ore/ săptămână + 5 săptămâni_ *Stagii de pregătire practică comasată*

- ✓ **19 săptămâni** - 25 ore /săptămână – cursuri online-10 săptămâni sincron conform orarului/ 9 săptămâni asincron
- ✓ **10 săptămâni** – 2 săptămâni/ modul prezență fizică pentru aprofundare și evaluare
- ✓ **5 săptămâni** – Stagii de practică comasată cu prezență fizică, astfel:
 - 34,49% -prezență fizică + 34,49% - online sincron = 68,98%_CURSURI FACE TO FACE
 - 31,02%- ONLINE ASINCRON

a. Elevilor care lucrează în domeniul pregătirii de bază să li se recunoască pregătirea practică pe baza unei adeverințe de la locul de muncă;

b. Elevii care lucrează în alte domenii fie fac practică în atelierele școală, fie semnează contract cu un agent economic în domeniul pregătirii de baza. Se pot lua în considerare contractele de parteneriat și de practică de la clasele de liceu zi.

OBSERVAȚIE:

- Pe platformele utilizate pentru predarea online sincron prezența cadrului didactic și a elevilor, cât și desfășurarea actului didactic pot fi înregistrate automat;
- Pe tot intervalul predării sincron ora are durata egală cu a orei cu prezență fizică în unitatea școlară;
- Elaborarea materialelor didactice și a testelor de evaluare conform cerințelor pedagogiei digitale este o activitate cronofagă care cere o atenție specială și un interval de timp mai mare decât în cazul desfășurării actului didactic cu prezență fizică. De asemenea încărcarea acestora pe platforme;
- Testele, portofoliile și alte materiale solicitate elevilor pentru evaluarea pe parcurs acoperă timpul dedicate desfășurării orelor asincron;
- Prima săptămână din cele două săptămâni prevăzute pentru prezență fizică cu aprofundare și evaluare poate fi săptămână de recuperare pentru cei care nu au fost prezenți în modulul anterior;
- Ca alternativă se poate adăuga o săptămână de recuperare în modulele 2,3,4 și 5;

INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN TIMIȘ

Str. Dr. Liviu Gabor nr. 1, 300004, Timișoara,
Tel +40 (0)256 305799, Fax2mail +40 (0)371 627683
registratura@isjtm.ro, www.isj.tm.edu.ro
Operator de date cu caracter personal nr.18818

**MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII**

- g.** Echivalarea studiilor sau experienței profesionale cu credite până la finalizarea liceului;
- h.** Crearea unui portofoliu de competențe pentru adulții care învață prin experiență;
- i.** Acordarea de certificări intermediare la finalul fiecărui modul.

VI. Concluzii și recomandări

- Integrarea unui program modular pentru a permite elevilor să finalizeze liceul în ritm propriu;
- Crearea unui sistem de credite transferabile, asemănător cu sistemul din mediul universitar, pentru ca elevii să poată promova anul școlar studiind **80%** din disciplinele prevăzute în planurile cadru;
- Dezvoltarea unei platforme digitale de învățare, unde elevii pot accesa/recupera cursuri și materiale necesare studiului fiecărei discipline;
- Implicarea angajatorilor și a comunității pentru a sprijini educația adulților

Implementarea unui model flexibil și modernizat al învățământului seral este esențială pentru creșterea accesului adulților la educație. Adoptarea unor politici publice eficiente, integrarea tehnologiei și crearea unui cadru legislativ adaptat realităților actuale vor permite dezvoltarea unui sistem educațional incluziv și orientat spre viitor. Această strategie propune soluții pragmatice pentru a face învățământul seral mai eficient și accesibil tuturor celor care doresc să evolueze profesional și personal. Adoptarea unor politici publice clare și flexibile poate transforma învățământul seral într-o alternativă viabilă și atractivă pentru adulții care doresc să își continue studiile.

Ministerul Educației și Cercetării va elabora metodologii specifice pentru implementarea acestei forme de învățământ, asigurând calitatea și relevanța procesului educațional.

INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN TIMIȘ

INSPECTOR ȘCOLAR GENERAL: prof. Aura-Codruța DANIELESCU

INSPECTOR ȘCOLAR GENERAL ADJUNCT: prof. Simona-Ecaterina BEJAN